



'IK ZIE NOG STEEDS HET GEBOUW NEERKOMEN'

Textielfabriek Rana Plaza stortte ruim anderhalf jaar geleden in. FNV B Magazijn ging terug naar Dhaka, de hoofdstad van Bangladesh.

tekst Astrid van Unen - foto's Mehmet Ülger

Ze oogt jong en kijkt waakzaam naar het bezoek. Suma Akter (20) zit op bed, ze heeft nog elke dag pijn. Zo'n anderhalf jaar geleden was ze in het textielgebouw Rana Plaza, toen het 's morgens vroeg instortte. Ze werkte sinds zes maanden als swingoperator voor New Wave Style, die onder meer kleding produceerde voor Primark. Het verhaal over die rampzalige dag doet ze met droge ogen en zachte stem. "Ik raakte ingeklemd tussen een muur en machines, wat mijn redding was, want er viel daardoor geen beton op mij. Ondertussen hoorde ik mensen gillen en roepen. Eén vrouw was zwanger en had een brokstuk op haar buik. Zij schreeuwde steeds om hulp.

Het was pikkedonker en ik probeerde haar te redden, maar dat lukte niet. Na een paar minuten hield het schreeuwen op. Later heb ik begrepen dat ze overleden is."

Ze vindt dat ze geluk heeft gehad, omdat ze na twee uur werd gered. "Ik heb alleen iets aan mijn voet, waaraan ik geopereerd ben, aan mijn rug en aan mijn arm." Suma

woont nog thuis bij haar ouders. Ze heeft een eenmalige schadevergoeding van de regering gekregen en van Primark, maar in de fabriek verdiende ze meer. Hoe haar toekomst eruit ziet, weet ze niet. "Ik kan geen zwaar werk meer doen. Ik heb veel energie verloren en kwetsuren die niet beter worden. 's Nachts zie ik nog steeds het gebouw neerkomen. Eigenlijk is alles te veel."

TEXTIELBOND HELPEN

Met het instorten van Rana Plaza kreeg de gehele bevolking in Bangladesh een klap. Textiel is essentieel voor de economie. Door regering, vakbeweging



**GRENZELOOS
SOLIDAIR**

We zijn solidair over de landsgrenzen heen. En zetten ons in voor een sterke vakbondspostie wereldwijd.

KLIJK OP >>>
FNVBOND
GENDTEN.NL

**GRENZELOOS
SOLIDAIR**

DRAMA IN DHAKA

Op 24 april 2013 stortte in Dhaka het gebouw Rana Plaza in. Daarin waren vooral textielfabrieken gevestigd, waar ongeveer vijftienduizend mensen werkten. De fabrieken leverden aan internationale kledingmerken als Benetton, Bonmarché, Mango, Primark en Walmart. Verder waren er banken, appartementen en enkele winkels. Het officiële dodental staat op 1138, en er zijn ruim tweeduizend gewonden geteld. Onder het puin liggen nog twee- à driehonderd doden die niet geïdentificeerd zijn.

en ngo's werd massaal beleid gezet op het verbeteren van de arbeidsomstandigheden en de veiligheid van de gebouwen. Het zijn nog vooral de grote fabrieken die aan internationale kledingmerken leveren, die baat hebben bij dit beleid. De kleinere, zogenoemde downstream naaiateliers die voor een groot deel aan de lokale markt leveren en als onderaannemer voor de exportindustrie dienen, dreigen tussen wal en schip te raken.

De Bangladesh Labour Foundation (BLF) is een platform van vakbondsfederaties die bij de internationale koepel IndustriALL is aangesloten, en is opgezet om vooral werknemers in kleinere en middelgrote bedrijven te trainen en te steunen. Want daar wemelt het nog van de kindarbeiders en is de werksituatie onveilig door loshangende elektriciteitsdraden en het ontbreken van brandblussers. En de lonen duiken er onder het wettelijk minimum, ondanks alle overuren.

FNV Mondiaal steunt BLF in haar pogingen deze werknemers te organiseren. Slechts 1 procent van alle textielwerknemers is lid van een vakbond, door alle intimidatie die er in het verleden heeft plaatsgevonden. BLF geeft de werkers training en advies over gezondheid en veiligheid op de werkvloer. Tayebur Rahman, programmacoördinator van BLF: "Er is hier een textielvakbond die niet functioneerde. Wij helpen hen nu bij het werven van leden. Werknemers kennen hun rechten niet, dus er is een groot gat in hun kennis. BLF traint potentiële kaderleden in de grondrechten van werknemers, in de Arbeidswet en in het werven van nieuwe leden."

FELGEKLEURDE JURKEN

In een textielabriekje aan de Burigangarivier in de wijk Agargaon naait de dertienjarige Sajal knalroze lapjes aan elkaar. Het fabriekje is via donkere trappen te bereiken, waar zo'n dertig volwassenen en kinderen zonder daglicht achter ratelende naaimachines zitten. Met zijn kleine handen glijdt Sajal soepel langs de drukwerkende naald. Hij werkt hier sinds drie jaar samen met zijn oudere broer.

Ze maken felgekleurde jurken voor de lokale markt. "Ik werk hier van negen uur 's morgens tot één uur 's nachts en ik slaap in de fabriek", vertelt hij. Zijn broer geeft hem eens in de zoveel tijd een bedrag van wat hij heeft verdiend. De rest gaat naar hun ouders. ■

Zie ook de advertentie van FNV Mondiaal op pag. 23.

ZAKEN GRONDIG REGELEN

De IndustriALL Bangladesh Council zamelt sinds vorig jaar geld in voor de slachtoffers van het ingestorte Rana Plaza. Ze zijn in gesprek met alle internationale merken die in Bangladesh hun kleding laten maken. Daarnaast is IndustriALL betrokken bij Accord, een bindende overeenkomst met 178 kledingmerken, die gezamenlijk zorgen voor het verbeteren van de grote kledingfabrieken. Jacob Plat, bestuurder textiel van FNV Bondgenoten, bezocht in juni met FNV-voorzitter Ton Heerts een kledingfabriek in Bangladesh. "Er is duidelijk een stap voorwaarts gemaakt, maar we moeten niet struikelen over de haast. We moeten de zaken grondig regelen, in samenwerking met de lokale organisaties. Mijn hoop voor de toekomst is dat we erin slagen één nationale textielbond te vormen om een goede partij te zijn in alle dialogen."

